

SZEGEDI HIRADÓ.

52-ik szám.

Szerdán, július 3-án 1861.

Harmadik évfolyam.

Megjelenik:

Hetenként kétszer, szerdán és szombaton reggel.

Szerkesztői lakás:

Buzatér, Sziráky-ház, első emelet.

Kiadóhivatal:

Burger Zsigmond könyvkereskedése.

Előfizetési feltételek.

Vidékre postán és Szegeden házhozhozattal: Egész évre 8 frt, — félévre 4 frt, — évnegyedre 2 frt osztr. ért.

Helyben elvitelve a kiadó-hivatalból: Egész évre 6 frt, — félévre 3 frt, — évnegyedre 1 frt 60 kr. osztr. ért.

Egyes szám ára 8 ujkr.

Hirdetések:

Az öthasábos petítor egyszeri hirdetésnél 7 ujkr. kétszerinél 6 ujkr., többszörinél 5 ujkr. Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 ujkr. A nyilttérben a háromhasábos petítor igrtási díja 20 ujkr.

Az előfizetési pénzek és hirdetések Burger Zsigmond könyvkereskedéséhez címezendők.

Előfizetési fölhívás

a

SZEGEDI HIRADÓ

július—decemberi folyamára.

Midőn fél- és negyedéves előfizetőink az előfizetés mielőbbi megújítására tisztelettel fölkérjük, azokhoz, miket lapunkról a 47. és 48-ik számban érintettünk, megemlézendőnek véljük még, hogy július elején lapunk tárcájában egy érdekes olvasmánnyal fogunk kedveskedni t. olvasóinknak „Egy Garibaldi-önkéntes kalandjai“ című legújabb francia elbeszéléssel, mely a külföldön élő hazánkfiak hadi tetteivel sokszorosan egybefűzve a legélvezetesebb olvasmányt nyújtandja.

Az előfizetési feltételek a lap homlokán olvashatók; a pénzek a kiadóhoz címezendők. Gyűjtőknek 10 előfizető után egy tisztelet-példánnyal kedveskedünk.

Szeged, június 26. 1861.

A „Szegedi Híradó“ szerkesztősege.

A képviselőház ülése július 1-jén.

Elnök: Ghyezy Kálmán.

Jegyző: Csengery Imre.

Elnök jelenti, hogy küldetését, melynél fogva a felsőház elnökével, gróf Apponyi György országbíró ó excellentiájával egyetértőleg a feliratot ő felségének kézbesítse, siker még eddig nem koronázta, hanem gr. Apponyi György ur ó excellentiája következő legfelsőbb kézirat kíséretében:

„Kedves gróf Apponyi! Midőn önnek egy a magyar országgyűlés felírására vonatkozó, mai napon kelt leiratot átteszek, megbízom önt, hogy azt az alsóház elnökének, Ghyezy Kálmánnak, a képviselőházban saját személyes felelőssége alatt baladéktalanul leendő kihirdetés végett kézbesítse, és a főrendi táblánál is baladéktalanul kihirdettesse. Bécs, június 30-án 1861. Ferenc József m. k. Országbírák gr. Apponyi Györgynek.“ egy jun. 30-ról kelt legfelsőbb leiratot közölt vele kihirdetés végett, mely így hangzik:

Legmagasb leirat.

Első Ferenc József, Isten kegyelméből ausztriai császár, Magyar, Cseh-, Halics- és Lodomerországok apostoli, ugy Lombardia, Velence és Illyria királya; Ausztria főhercege stb.

Hű Magyarországnak s az ahoz kapcsolt részek zászlósainak, egyházi és világi főrendeinek és képviselőinek, kik az általunk 1861 ki. aprilis másodikára összehívott országgyűlésen egybetűlvék, tívót és kegyelműnkét!

Kedvelt híveink! Jóllehet Mi azon országgyűlési tanácskozásokat, melyek legfelsőbb uralkodói jogaink fölött a képviselői házban tartatnak, ugy szinte a Minket, mint Magyarországnak örökös Királyát törvényesen illető tagadhatlan öröklési jogaink ellen irányzott kitöréseket komoly megilletődéssel értettük: mégis azokat inkább egyes szenvedélyes szónokok pillanatnyi leve kifakadásának, mint az egybehívott országgyűlés érzelmei hű tolmácsolásának véltük tekinthetni.

Miután azonban ama tévnézeteknek a hozzánk intézett legalázatosabb feliratnak mind alakjában, mind szövegezésében határozott kifejezés adatott, legfőbb kötelességűnknek tartjuk, Fejedelmi személyűnk és Királyi örökös jogaink iránti azon tartozó jobbágyi tisztelet megövására, melyet a trón és annak méltósága méltán megkíván, de mely az országos Rendek és Képviselek ama feliratában a

törvényes szokástól eltérve mellőztetett, — a feliratot, mely a királyi jogokat sértve, nem Magyarország örökös Királyához intéztetett, visszautasítani; élénken ohajtván mindazonáltal az országos Rendek és Képviselek feliratában foglalt nagyfontosságú kérdések iránt őszintén nyilatkozhatni: az országos Rendeket és Képviseleket ezennel komolyan felszólítjuk, miszerint figyelve az 1790. évi koronázó országgyűlés alkalmával követt eljárásra, a feliratot hozzánk oly alakban terjesszék föl, hogy annak elfogadhatása az általunk bármely megtámadások ellen mindig megőrzött korona méltóságának és uralkodói öröklött jogainknak kellőleg megfeleljen.

Kikhez egyébiránt es. k. kegyelműnk- és kegyelmességűnkkel állandóan hajlandók maradtunk. Kelt birodalmi fővárosunkban Bécsben, Ausztriában, sz. Iván hava 30 ik napján ezer nyolcszáz hatvanegyedik évben.

Ferenc József s. k.

B. Vay Miklós s. k.

Zsedényi Eduárd s. k.

Ez iratok kinyomatása elrendeltetett.

A ház üléseit rövid időre elnapolta. Ez idő alatt magán értekezletben fog a leirat fölött tanácskozni.

A felsőház ülése július 1-jén délután.

Elnök: Gr. Apponyi György országbíró.

Az ülés háromnegyed kettőkor megnyílt, a mikor is a képviselőház jegyzője Csengery Imre ur a kir. rescriptumot áthozta, az elnök körülbelől így szólt: Visszatérvén azon küldetésből, melylyel a főrendek, az alsóház igen tisztelt elnökének megbízásához képest engem is megbíztak a végett, hogy a június 24 én kelt felírást ő Felsőégének benyújtuk: kötelességemnek ismerem ez eljárásunkról jelentést tenni. Bécsbe érkezésűnk hivatalosan bejelentetvén, tegnapi napon vettem ő felségének legfelsőbb kéziratát az ahoz mellékelt leirattal együtt, mely kézirat által felhívatom, hogy a velem közölt leiratot a főrendek előtt közzé tegyem, valamint az az alsóházban is már közzététetett. Miután itt e rescriptum felolvastatott, vissza fog az az alsóházba vitetni, mely által kinyomatni rendeltetett.

Jegyző: gr. Károlyi Gy. felolvassa a leiratot, mely néma megütődéssel fogadtatik.

Erré az ülés feloszlik.

(M—g)

Közgyűlés Szegeden

július 1-jén.

Elnök polgármester megnyitó beszédében örvendtesen tudatá a szép számmal egybegyűlt képviselőkkel, hogy a lefolyt hó valamint egészségi tekintetben, ugy a közbátorság ügyében is városunkra nézve a szerencsések közé számítható; sőt tekintve a hazaszerte mutatkozott elemi csapásokat, határukon csak két nevezetesebb kárral járt vihar vonult át, melyek azonban igen érzékenyen sújták a vetések tulajdonosait, a biztosítás elmulasztása miatt. A tüzvészek elhárítására tett erélyes intézkedések szinte a legjótékonyabbat hatottak; az egész hó lefolyta alatt egy ily eset sem fordult elő.

Ezek után a jegyzőkönyv hitelesítése történt meg: felolvasás közben indítványba hozatott a lefolyt hóban történt kellemetlen vitatkozások kikérvülése végett, miszerint jövőre a felmerülő ügyek elintézésébe az érdekelt képviselő személyesen be ne folyjon, mi is egyhangulag határozatul elfogadtatik.

A jegyzőkönyv hitelesítése után a felsőváros részére meghatározott kántor pályázat mai nap délután 4 órára tüzetett ki, melyre a t. képviselő testület elnök polgármester által megjelenni felhívatott.

Erre a még föl nem esküdt képviselők a mult közgyűlés határozatánál fogva tevék le esküjüket az alkotmányra, kik között első volt városunk derék követe, Dáni Ferenc ur, ki egyedül evégett

rándult le körünkbe, hogy választói iránti tartozását e tette által is készséggel teljesítse. Az esküttevők közt állott Tóth Mihály egykori főbíró is, ki eddig gyengélkedő egészsége miatt e honfui tartozását nem teljesíthet. Az eskü végeztével hatalmas éljenekkel tívözöltettek többi főlektűt társaikkal együtt a képviselő testülettől.

Ezek után városunk főkapitánya a jegyzőkönyv azon helyére vonatkozva, melyben a mult közgyűlés határozatánál fogva a csongrádmegyei honvédségélyző egyesület számára addig is, míg országilag a szabadság elnyomorult bajnokain segítve leendő, évenkénti segélypénz adatni rendeltetett, indítványozá: miszerint a közgyűlés e nemes keblű határozata egyéb hazai községekkel is tudassék a végből, hogy így e nemzeti szent ügyet felkarolva, ne legyen a hazában hely, hol a szűkölködő volt honvéd segélyre ne találjon. Ez indítvány közheylesléssel fogadtatik, határozattá lön.

Az évszaknak a baromtenyésztés- és takarmányozásra igen kedvező volta miatt, a hus ára f. hó 1-től 22 krról 18-ra szállítatni határozatott.

A gazdasági jelentésre a közlegelők iránt határozatott, hogy e tárgyban egy szakértő bizottmány járjon el, mely a legelőszertűbb intézkedéseket minél előbb tegye meg, hogy időközben is közgyűlésileg e tárgyban a lehető leghasznosabban rendelkezni lehessen.

Névmagyarításért e közgyűlésen szinte következő derék polgártársaink jelentkeztek:

Baumgartner = Kertész-re.

Bernstein = Borostyáni-ra.

Lang = Hosszú-ra.

Ebner = Endrényi re.

Hlubuschek = Hubai-ra.

Reichhard = Redényi-re.

Wohlfahrt = Sátán-ra

kérék neveiket változtatni.

Felolvasatott Csongrád városának az adó nem fizetése miatt kiállott sanyargatásainak élénk leírása is, mely a közgyűléstől mint ritka honfui erények öszletes oklevele méltó részvétellel fogadtatik, s e példára indi ványoztatott: hogy ha a sanyargatások keserű órái városunkra is elközeltének, egy bizottmány neveztessek ki, mely a beszállított adóharácslok számára a közbirtokból a szükséges táplálékot kiszolgáltassa. Ez indítvány szinte általános felkiáltással elfogadtatik.

Ezután felolvasatott Erőskövi városi főorvos ur indítványa, melyben előadván a Tiszában mindig esekélyebb számu halmennyiség okait, nehogy ez élelmi cikk végkép kifogyjon, ennek megakadályozására halastóul a 365 holdnyi terjt Maty vizét ajánlja, mely a Tisza vizéből kapván időnkint gyarapodását, igen könnyen lenne szabályozható zsilipek és töltések által, hogy állandó haltenyészdeinek felhasználathassék. E gyakorlati kivitelre igen alkalmas és hasznos indítvány elfogadtatik, s szakértő bizottmány neveztetett ki, mely az említett viznek halastóvá átalakításában célszerűen eljárjon.

A tanbizottmány újra fölterjeszté a helybeli tanítók anyagi állásának szomorú voltát, s kéré a t. közgyűlést, hogy addig is, míg a mult közgyűlés határozata értelmében rendes fizetés-javításban részesülhetnek, ideiglenesen díjaik 30 százaléka nyujtassák nekik segélyül; mely méltányos indítvány szótöbbséggel el is fogadtatik, s segélypénz e hó elsejétől folyóvá tétetett.

Rózsa József, volt árvapénztári hivatalnoknak, ki, mint folyamodványában előadá, minden hibája nélkül 40 éves szolgálataért csak fizetése felével kényyszerült élte késő napjain át sanyarogni, a közgyűlés az őt megillető egész nyugdíjat megadatni határozta.

Indítványba hozatott továbbá, hogy miután Szeged a hazafi erényekben eddig sem hagyta magát más városok által megelőztetni, ugy jelenleg is ohajlja, hogy miként egyéb városokból kérelem érkezett a honatyákhoz a szabadság elhunyt vértanúinak emléke örökítésére, ugy Szegedről is kül-

dessék egy kérvény a nemzetgyűléshez, melyben figyelmébe ajánlássék a honatyáknak, hogy Pesten azon gyászos emlékü fapiacón, hol annyi nemes honfivér bakó keze alatt ömlött ki, egy nagyszerű Pantheon emeltesék, melyben a vértanúk drága maradványai nemzeti ereklyéül egybehordva az ország kegyeletének nagyszerű tanúbizonyságul szolgáljanak a késő unokák előtt. Ez indítvány zajos éljenkiáltásokkal határozatul elfogadtatott.

(Folyt. köv.)

Vázlatok

Csongrád megye június elején tartott közgyűléseiről.

(Folyt.)

Az 1843—4: IX. t. c. a közmunkabeli tartozásokat a nem nemesekre szabályozván, jónak látta a múlt közgyűlés főispáni indítvány folytán ezen tartozásokat a nemesekre is és azokra, kik e nevezet alá esnek, kiterjeszteni, és e részben a kellő aránykulcs kidolgozására küldöttséget nevezett ki, mely jelen gyűlésre munkálatát beadván, abban fogtam fel a megállapodást, hogy azon birtokarány és személyminőség, mely az 1844: IX. t. c. 1. 2. 3. §§-ában a nem nemesekre a közmunkabeli tartozás mennyisége meghatározásaul szolgált, a nemesekre is ily arány- és minőségben vétetett föl. Tehát a nemesi birtok ottan, hol nagyobb terjedelmű volt jobbágytelkek vannak, ezek mennyiségéhez arányozva lesz közmunkabeli tartozásokkal terhelve, kisebb terjedelmű jobbágytelkes helyeken pedig, ezek mértéke fog a nemesi birtok közmunkabeli terhének szolgálni osztó kulcsul. A cél, mely e határozatnak alapul szolgált, nemes, dicső, magasztos, mert a jogegyenlőség megtévesztésén sarkallik; de hol van az országos törvény, mely az 1847—8: VIII. t. c. alapján erre a tartozási kulcsot megállapítja? és ha van ideiglenes kidolgozott kulcs, be van-e mutatva ezen mostan együtt ülő országgyűlésnek. De sőt ha van ilyen ideiglenes kulcs, minek kellett most választmány a munkaarány és kulcs megállapítására, holott inkább ezen tatán meglevő kulcs alkalmazásba vétele fogott volna lenni törvényes expedienst?

Ha az 1847—8: VIII. t. c. 1. §-a értelmében ő felsége felelős magyar miniszteriuma által a törvényhatóságok meghallgatása mellett kidolgoztatta ideiglenesen az adózási kulcsot, tehát a közmunkabeli tartozás, adózási kulcsát is, és ezen kulcs szerint a kivetés már 1848. évi november 1-ső napjától kezdetét vette. Csongrád vármegye pedig most ezen kulcs szerinti kivetést alkalmazá, nincs ellene törvényesség szempontjából is észrevétel; de ha ezen föltevés nem áll, méltán kérhetjük Dessewffy Auréllal: „Ha ilyeket határozhat a megye, mi az amit nem határozhat, és micsoda feladása marad akkor a törvényhozásnak?”; miért is soha se felel-jük idézett magyar államférfi következő sorait: „Örizzük hű és szeplőtelen kezekkel megyeink helyhatósági igazait, de épen azért, mert azoknak határait fenytő törvények ki nem picézték, emlékezünk meg, hogy atyáink bölcsessége a nemzeti öntudatra, az unokák józanságára, igazgatási formánk és alaptörvényeink természetének okos méltánylására, főleg pedig államférfiaink tapintatára bizta azoknak kitűzését: bizta a pietásra, melylyel a törvényhozói hatalom jogaiban tulajdon nemzeti méltóságunkat tisztelni tartozunk.”

A köztanácskozások folyamában szönyegre került azon kérdés is, vajjon a rendezett tanácsú városok fel vannak-e jogosítva a megye közönségével levelezni? Alkalmat adott ezen kérdésre és ennek megvitatására H.-M.-Vásárhely és Szentés első bírósági hatósággal ellátott rendezett tanácsú városoktól a megyéhez érkezett két hivatalos levél. Ezen kérdés meglehetősen élénk hozzászólások után olyan értelemben lön eldöntve, miszerint a rendezett tanácsú városok levelezési joga el nem ismer-tetett, és az érkezett két levél járásbeli szolgabíró uraknak annak érdemében teendő jelentés végett kiadatott. Növelte ezen kérdés élességét azon m. alispán ur által fölemlített körülmény is, hogy Vá-sárhely város marháselevelet készítettett és hozott forgalomba anélkül, hogy ezt a megyével tudatta volna, melynek pedig büntető bírósági hatásköré-nél fogva a marháselevelek minőségét okvetlen is-merni kell; e sorok írója azon meggyőződését fe-jezé ki, hogy az 1847—8: XXIV. t. c. szerint az első bírósági hatósággal ellátott rendezett tanácsú városok azon jogokat, melyeket a XXIII. t. c. ér-telmében a sz. k. városok nyertek csak, a választások-, választók- és képviselőkről szóló rendelkezések határaig követelhetik, és hogy közigazgatási állásuk a törvény további rendeleteig jelen állapó-tában megtartatott. Tehát ha az 1848 előtti leve-lezési joggyakorlat ki nem mutatható országgyűlési szervezésig, a volt statusquo fentartása lehet csak törvényes.

A törvény értelmének — úgy tartom — idé-zett nyilatkozattal eleget tettem. Nem titkolhatom el tehát azon nézetemet is ezuttal, hogy a köztanácskozásiál fölszínre került azon vad, mintha kérdéses rendezett tanácsú városok kísérleteiben az

ellenhatás — reactio — vagy ellenhatási törekvés lappangana, avagy mintha ezen kísérletek az ellenhatás érdekébe vágó szolgálatokra céloznának, általam túlszigorúnak találtatott, mert törvényes alapját föl nem fedezhettem; ezen törekvések — felfogásom szerint — önállási egyszerű kísérletek, melyek részint az öntudatos közélet természetes nyilvánulásai, részint azon jogfogalmi tévedések, melyek ezen átalakulási korszakban a rendezett tanácsú városok hatáskörére nézve e mozgalmas idők behatásaitól forrongó elmékben futólag fölme-rülnek. Ne lássunk tehát ellenhatást ott, hol az valóban nincsen; mert meggyőződve vagyok, hogy azon férfiak összessége, — lehető legcsekélyebb kivétellel — kik kérdéses rendezett tanácsú városok tisztikarát és képviselőt teszik, épen oly lán-goló hazafiak, valódi alkotmányos érzelműek s az ellenhatás esküdt ellenségei, mint a megyei tisztikar és képviselő. Talán az elviharzott 11—12 év alatt nem közös volt a szenvedés? Jutott minden magyar érzelmű polgárnak elég alkalom a bukott osztrák rendszer átkait szenvedni; osztályos volt mindeki a veszedelmek és üldöztetések ezer ne-mében kisebb-nagyobb mértékben. Nincs oka bár-kinek is a poklot saját vesztére visszaimádkozni; még inog lábaink alatt a szolgaság békóvasával lenyűgözött föld, melyet szabadnak mai nap sem mondhatunk, — s alkotmányunk délibábszerű lég-játék, melyet a nyugatról véletlenül fölemelkedhető ádáz vihar első szárnyasapása elsodorhat, s bár-mely pillanatban egyenként és összesen a fegyve-res hatalom zsákmányai lehetünk; és már, mint kinek rendén van a szénája, polgártársaink nyilatkozásai, szokatlannak látszó törekvéseiben ellenha-tási irányokat vélünk rejteni. Ezen nagy magyar városok az ellenhatás tényezői ez idő szerint nem lehetnek, s azon választó testület, mely Csongrád vármegye tisztikarát a megye kormányára emelte, ellenhatások részese nem lehet. Ha előadja magát ellennézet, vagy olyan törekvés, melyet a tisztvi-selő törvényszerűnek nem talál, használja fel ér-telmi túlsúlyát, vesse mérlegbe népszerűségét, igye-kezzék meggyőzni okokkal, kerülve a vitatkozás élességét, erősen hiszem, célját fogja érni; de a gyanúsítás nem arra való, hogy vele helyén kívül meggyőzőleg az észre hassunk: ezen eljárás a sze-nvedélyek tüzfolyamát lángra szítja, és meggyőzés helyett elkeserít s pedig annál nagyobb mérvben, ha a megtámadott fél az ellene vádul emelt ellen-hatás ellen tiszta öntudatával beszámolni mer. Leg-veszélyesebb oldalát pedig hasonló eljárásnak ké-pezi azon körülmény, miszerint az alkotmányos polgár azon bal gondolatra jöhet, hogy véleménye és vágya szabad nyilvánításában kikeresett ürügy-gyel terrorizáltatik. Alkotmányos légkörben minden vélemények- és vágyaknak lehet kifejezést adni, melyek közül a visszatetszők vagy törvényellenesek a higgadt ész ellenállhatlan hatalmával leszerelen-dők, de ovatosan kerülendő minden olyan szó, jel vagy tény, mely az ellenvélemény túlsúlyozására bárminő alakban visszariasztó nyomást akarna gya-korolni. Még egyet; a tisztú ügyészi kereset — fiscalis actio — nagy fontosságú köztanácskozási fegyver; nem térek tehát el az igazságtól és eszé-lyességtől, ha elejtem azon szerény és igénytelen kívánságot, vajha az illetékes helyről ennek kimon-datása bárki ellen akkor kéresek csak, midőn ezen keresetnek valódi tárgya van, ellen esetben já-tékká válik a komoly dolog, és a köztanácskozás ünnepélyes méltóságában olyan bézag támad, mely a szeszélyes és tréfás kicsinykedés aprólékos tűne-ményeire emlékeztet. Részrehajlatlan igaz szót mondok-e? A közgyűlésnek ezen kérdés fölveté-sekor tanusított szenvedőleges magaviselete már e kérdést az igazság részére elítélte. Fényes anyagi és szellemi tehetségekkel nem birhat mindenki, s ezért ami előnyökkel a sors vagy gondviselés, avagy a természet egynémelyeket mások felett meg-áldott, ezeknek lehető nyomását a férfui bölce-ség kell, hogy mérsékelje; ezen mérséklet lévén a közvetítő, mely a társadalmi és politikai életbeli aránytalanságok mellözésével a polgárzatban össze-tartó kapcsolatot képez.

(Folyt. köv.)

A szegedi szappangyártás hanyatlása.

Volt idő, midőn az államtanító városunkról írván, a szappangyártást egyik legjövendősebb iparágul említé meg. Igen, ez idő volt, de sajno-san tapasztaljuk, hogy a multról lehet csak dicsé-retesen szólnunk; mert szerte e hazában, hol ed-dig a szegedi szappan a háziasszonyok legkereset-tebb cikkét tette, egy idő óta nem a legjobb hir-ben áll. Mi, kiknek alkalmunk volt a haza nagy részében egykor büszkének lennünk arra, hogy a híres szappan szülőföldünk iparosainak gyártmánya, jelenleg sajnosan valljuk meg itthon, hogy a leg-közelebbi multban már egész más véleményeket hal-lottunk az egykor oly méltó hirben álló szappanról. Eleve nem is akartuk hinni, hogy a haladás helyett visszaesés történt e cikkben, s most saját meggyőződésünk után be kell vallanunk az igazat, hogy csakugyan hanyatlásnak indult nemcsak azok

részéről ez üzlet, kik ezt a magyar becsületesség egész őszinteségével kezelték; hanem még a ma-gyar hitelt is káros hatású a jelenlegi eljárás. Oka e hátrányoknak nagyon egyszerű. Ugyanis, minden vállalat csak addig bír hitellel, míg ipari gyártmánya megfelel azon kívánt jó tulajdonoknak, melyekért a figyelem iránta fölébredt; mihelyt a dicséretes kellékek hiányzanak, a részvét csökkenni, s végre egész elbidegedni fog. Így történt ez a szegedi szappannal is. Míg a régi, némileg ma-gyar bölcseséggel kezelt szappanipar megfelelt e nembeli gyártmányok feletti kielégítő előnyének, s míg a gyártó csak becsületes fáradságát akarta gyárt-mányában jutalmaztatni; addig, mint soraim elején is említém, országihirt volt a szegedi szappan: de mióta nem a gyártmány hitelt, hanem a perenyi haszon vált az iparos fáradozása rugójává, azóta naponkint látjuk, hogy a szegedi szappant először a debreceni, később más kisebb város gyártmánya is képes vala nemcsak kipótolni, de a versenytér-ről is leszorítani. Ne ámitsuk magunkat azon szükség szülte kényszerrel, mely a vidéki vásárokon a sze-gedi szappannak mégis csak hoz néhány vevőt; ez tarthat még pár évig, de csak azért, hogy a ver-seny később annál érezhetőbb legyen más városi gyártmányok irányában.

Szomorú jele ez a haladásnak, midőn nem az iparek hitelt, hanem a véletlen verseny-hiány-nak köszönhető a mégis csak némi haszonnal járó vásár. Érzik ezt azok legjobban, kik e cikkkel mint saját gyártmányukkal kereskednek, s ha őszin-tén bevallják az igazat, nem is mondhatnák mást, minthogy: nem úgy van most, mint volt régen! A vidéki földes asszonyok a vásárt eddig nagy részben a szegedi szappanért látogatták meg, mint ezt saját tapasztalatunk után tudjuk: de pár év óta igen különbösek, ha vásáron veszik-e vagy bolt-ban ezen a háztartásnál oly fontos cikket; mert a nem magyar gyártmány és valódi szegedi között nem találnak épen semmi különbséget. Nem szeretném, ha valaki a nem magyar gyártmány elnevezés miatt tán fajgyűlölőnek tartana, mert én a becsületes iparos-ban nem nézek vallás- vagy fajra: de midőn azt látom, hogy a solid magyar iparkezelés elsilányul csak azért, hogy a kevesebb hasznot váró idegen gyártmánnyal versenyt álljon ki; akkor nemcsak a magyar faj erkölcsi érzete sülyedése, de annak eddig moesoktalan birneve csökkenése is fájdalmas-an érinti keblemet. Vagy azt hiszi talán valaki, hogy az ipar csak a perenyi haszonból képes fára-dozásainak jutalmat teremteni? Fölötte csalódik az ilyen hitű; a legelső gyárak csak addig bírnak hitellel, míg gyártmányaiban a célnak megfelelő kellék nemcsak állandó, de tökéletesített tulajdon-kép is föllelhető; s míg e tekintetben változás nem történik: addig a gyártmány ne tartson leszorító versenyfőt. Ne ijedjenek meg földieink a talán perenyi hátránytól, melyet az olcsóbb gyártmányok jó gyártmányokra gyakorolnak; e rövid idei elő-nyös hatás kitartásukat később annál jobban meg fogja jutalmazni. Nem elég ok az a gyártmány jósága alábbhagyásában, hogy különben nem ver-senyezhetnek. Álljanak csak társaságba többen, miként másvallású versenytársaik teszik, hogy több pénzzel rendelkezessenek, s az iparekhez stük-keges anyagok beszerzésével kiki jártasságánál fogva legyen megbizva: én hiszem, hogy versenytársaik azon arányban fognak fogyni, amilyenben tapasztalni fogják a szegedi magyar gyártmány er-nyedetlen jó hitelt folytatását. Nagy hibánk is az nekünk magyaroknak, hogy csak elszigetelve egyen-kint igyekszünk az ipartéren boldogulni, s nem akarunk okulni sem versenytársainkon, sem más nemzetek példáin, kiknél a legegyszerűbb vállala-toknál is legalább három-négy áll társaságba az ügykezelés biztossága végett. Csak egy példát em-litek föl helyből, a gőzmalmot: nemde az utóered-ményt tekintve, fájlalják sokan, hogy belátóbb tár-saik szavára nem hallgattak, midőn e kizsákmá-nyoló idegen társulat ellensúlyzására előlegesen tár-sulatba állani felszólítottak? Pedig mibe került volna helyben ily társulat alakulása, mely a jelen lisztgyárt, hogy úgy fejezzem ki magamat, talán solidabb gyárral előzhetne volna meg, s lenne saját városunk javára a haszon, s a forgalom! Nem elég ok az arra, hogy hiteles ügyvezető nem ker-ült volna ki közülök. Nem is a birtokosok közül kell ezt választani; van városunkban nem egy vi-lágjárta és tudományosan képzett szakegyén, ki bármely technikai vállalat élén nemcsak Szegednek, de a birodalmi városnak is becsületére válnék, csak nem kell az idegenek irányában saját fiainkat ese-kélylentünk. Egy intézetben képződtek azok is, s pedig — mint maguk a tanárok bevallják, a ma-gyar faj dicséretére — még kitűnőbbben, mint más nemzet gyermekei, s na hon még sem kap-nak alkalmazást, ne csudáljuk, ha tehetségeiket Bécs-, Páris- és Londonban iparkodnak díjaztatni inkább, mint saját szülőföldjükön.

Tehát csak egyesülés legyen jelszónk, s nagy Széchenyinket ne csak emlétkben, de tettben is iparkodjunk tisztelni; s ekkor nem kell tartanunk versenytársaktól, mert a magyar becsületesség a gyártmányban is meghozandja a hitelt, minélkül nincs ipar, nincs kereskedés.

Tárogató.

Helybeli ujdonságok.

— A múlt hó utolsó estéjén Szeged lelkes közönsége hálás érzelméről — mint előre is hittük — a legfényesebben győződttünk meg. Az e nap estéjén tartott műkedvelő színelőadásra, melynek jövedelme a Dugonics- emlékszóbor tőkéje gyarapítására volt szánva, dacára a szakadó esőnek, teljesen megtelt a színház. Köszönet e kegyeletteljes részvételért városunk lelkes lakóinak a magyar nemzetiség és tudományos műveltség nevében, köszönet a buzgó műkedvelőknek is, kik azon téren iparkodtak leróni hálájukat Szeged nagy fia iránt, melyen az korábban mint író szinte hathatósan fellépett. Ily nemes részvét mellett nincs okunk kételkedni, hogy Szeged története egykor büszkeséggel ne hivatkozzék a múlt eseményeinél a városunkban diszelgő Dugonics-szoborra.

△ A felsővárosi éneklői pályázat f. hó 1-jén a közönség élénk érdeklődése mellett megtörtént, mi világos tanubizonyossága annak, hogy városunk lakosságában a vallásos érzet még ki nem halt. A pályázók nagyobb részint ugyanazok lévén, kik a multkorai palánki pályázásnál, nincs rá szükség, hogy róluk tüzetesen szóljunk, utalván t. olvasóinkat akkor elmondott ítéletünkre. Az újabb jelentek közül különösen egy, Ocskó János tűnt ki kellemes, tiszta hangja által. Minthogy azonban a választás csak a holnapi közgyűlésben fog végbemenni, nem akarunk a választó testületnek véleményünk kijelentésével irányt adni; annál inkább nem, mert meg vagyunk győződve, hogy azon helyes tapintat, melyet a képviselőtestület az előbbi választás alkalmával tanusított, most is oda fogja irányozni a szavazókat, hogy oly egyént válasszának, ki e vallási tekintetben fontos hivatalt becsülettel betölti, s különösen a felsővárosi közönség igényeinek megfelel. Megvalljuk egyébiránt, hogy ez jelen esetben a legkönnyebb feladat, miután a felsővárosi templom acusticáját nem mondhatni a legjobbnak. A választás eredményét jövő számunk fogja hozni.

△ Junius 30 án esti 10 és 11 óra közt az égből éjszaki végén nem mindennapi tüneménynek voltak tanúi. Fájdalom, hogy a borongós idő miatt sem annak minőségét pontosan meg nem határozhatjuk, sem teljes leírását nem adhatjuk. Éjszaktól délnek egyenes irányban mint valamely hosszú uszályu üstökös tűnt fel,*) az égből mintegy harmadát világítván meg halvány sugaraival. Midőn a boru kissé oszladozott, annak vékonyabb rétegein keresztül magva is kivehetőnek látszott. Azonban hiába vártuk a percet, hogy az egész tüneményt tisztán kivehessük, mert 11 órakor az ég éjszaki fele egészen beborulván, a látványt kíváncsi szemünk elől végkép eltakarta.

— A lövész-egylet első közgyűlése vasárnap ment végbe. Dacára annak, hogy a tagok száma máris 90-re megy, a gyűlésben csak kevesen vettek részt, mit azonban csupán a dorosmai templombúcsúnak akarunk tulajdonítani, s reméljük, hogy a résztvevni szándékozók közül a legközelebb tartandó alakító közgyűlésen, midőn az alapszabályok is tárgyalás alá fognak jöni, többen veendnek részt. Lelkes polgármesterünk a jelenlévőknek szokott ékesszólásával röviden előadta ezen összejövetel célját, s a társulatok alakulása hasznát stb. Miután ideiglenes elnökül Erőskövi Antal fölkérte, s az elnöki széket elfoglalta, az alapszabályok kidolgozására bizottmány nevezetett ki, mely azokat a legközelebbi közgyűlés elé terjesztendi.

— A mult szombaton éjfél tájban egy rabló-társaság sorra vette a belvárosi nagy festő-köz lakait, hogy szerencsét kísértsen meg. Az ablakokat kimetszették, s hol észre nem vették, ágyne-műeket s egyéb tárgyakat huzogattak ki az ablakon. A több helyt tett kísérletekre itt-ott fölébredtek ugyan, de senkinek nem jutott eszébe e szép madarakat elfogni, kik más utcára tértek s folytatták munkájukat. Nevezetes, hogy az említett közben az éjjeli őrt szükségtelennek tarták eddig a lakosok.

Hazai tudósítások.

— Rajasics érsek ötven éves áldozására m. h. 20-án igen fényesen lön Karlovicon megünnepelve. A nemzeti zászló először lobogott a szerencsétlen test-*) Ezen üstökös tegnap este egész nagyságában vala látható.

vérharc dúlása óta e helyen, testvériesen egybefűzve a szerb zászlóval. Az érdem e tekintetben Csernovics Pétert, a szerb nemzet valódi vezérét illeti, ki megjelenésekor e hiányt látván, szavára a nép által a magyar zászló a legmagasabb helyre tűzetett. Az egyházi szertartások bevégeztével a templomból kijövő patriarcha a magyar ruhában előtte álló Csernovicsot háromszor megcsókolta és megáldotta, mintegy megáldva azon eszmét, melyet a szerb nemzet az egyesülés e derék bajnokában lát.

— Pest városa legutóbbi közgyűlésében elhatározta, hogy az ideiglenes országház fölépítésére szükségelt költség-előlegezést az államkötvények eladásából fedezi.

— Aradon f. hó 27-én a szeszgyártulajdonosok az adó megtagadása miatt azon utasítást kapták, hogy egy nap eltelte alatt fizessenek, másképp működésük megszüntetetik.

— Trencsénmegyében a morva határszélén Dolitma helység kebelében június 14 én állították vissza a határoszlopot, melyet a Bach kormány kiásatott és félrevetett volt. A szomszéd morvák is nagy számmal jelentek meg ez ünnepélyre. A Szózat tót nyelven elénekeltetett.

— Tornamegyé tanácskozási terében az adókönyveket kereső katonaság kiszúrta Keglevics Gábor gr. tárnok arcképén a szemet. Ugy kell hagyni — jegyzi meg „M-g“ — ez arcképet örökre, hadd emlékezzenek meg az unokák a „régiekre.“

— Gróf Pálffy János a pesti honvédséglégyőzötnek 1000 forintot adományozott.

— A nemeslelkű Lutzenbacher testvérpár, kiknek gőzhajói a Dunán, mint első honi vállalkozóknak, a magyar vállalatnak eddig is a legszebb nevet vívták ki, utóbbi időben hazaszereteté meg azáltal is bebizonyította, hogy Tolnán az ügynökségnek 100 darab Pestre és visszautaztatásra szóló ingyenjegyet adott át azon meghagyással, hogy azon szegényebb sorsúak, kik vagy egészségük helyreállítása tekintetéből, vagy más ügyben utazni kényszerülnek, ha szegénységükről az illető lelkes hivataltól bizonyítványt előmutatnak, az utaztatásra ily ingyenjeggyel megajándékozassanak. (S.)

— M. hó 27-én esti 7 órakor Wilmers Rudolf a pesti színházban a Petőfi-szobor javára hangversenyt adott. Ez alkalommal egy általa szerzett nagy symphonáját mutatta be. Erre vonatkozólag nem mulaszthatjuk el megemlíteni e nagy művésznak Tarnóczy Kázmér, bars megyei főispánhoz írt s e művére vonatkozó levele következő végszavait: „Egy szóval Magyarhon akartam jellemezni, nem amint táncol és szerelmi dalokat énekel, hanem Magyarhon amint lovagias hősei által hozzánk beszél! amint a kardhüvelyre üt s a jog, a lojalitás, a nemzeti szabadság zászlaját kibontja s ezt élete vérével óntalmazza! E Magyarhon, melynek tiszteletbeli polgárának lehetni szerencsémnek tartom, lelkem- és szívemet lekötö a „Hunnia“ irásakor! s minthogy szellemem ez idő alatt folyton s folyton ama honban lakott, melyet annyira szeretek, úgy vágyva ohajtom és remélem: hogy az egész azoknak szellemében legyen átérezve, kiknek számára kigondoltam, s mint őszinte rokonszenvem és csodálatom igénytelen emlékeül leírtam!“

— Nyiregyházáról írják „M-g“nak, hogy ott különösen Lónyai Menyhért birtoka van a katonai harácsnak kitéve. Maguk az adóbehajtó tisztviselők beláttak, hogy aratás idején bajos adót fizetni, s akartak több ízben halasztási határidőt adni: de távirati sürgőnnyel felsőbb helyről megvan rendelve Lónyai birtokának folytonos és szakadatlan sanyargatására. (Bizonyára igen zokon vették ott sön e jeles hazánkfianak a ronsolt osztrák financia bünéről mondott országgyűlési beszédét.)

— A bécsi postahivatal ugynevezett „fekete kabinet“je, mint a „P. H.“ értesül, feloszlott. A levelek biztonsága ezáltal is nyert tetemesen. Erdélyben még nem ritkán fordulnak elő felvágott levelek; ilyenről tesz említést a „K. K.“ szerkesztője is, mely m. hó 19-én Tordáról küldetett hozzá, s a kolozsvári postahivataltól reá volt írva: „Tordáról felvágva érkezett meg.“

— Mihályi Károly, volt honvédszerecs m. hó 22-én az olmüci várból hátralévő büntetése ideje elengedése mellett szabadon bocsájtott.

— Győrött a nyomdatulajdonos az adókiáltványok nyomtatását megtagadta, s így Sopronban kellett azokat megrendelni.

— Tudomásul fölemlítjük, hogy a postahivatalok nem fogadnak el oly küldeményeket, melyek viaszos tafotába vannak göngyölve, mert az ilyen szöveten a pecsétviasz meg nem áll.

— Komárommegye gesztesi járásában a hatóságok már tavasz óta egy szélesen elterjedt tolvajbandának vannak nyomában, melynek e tájon csaknem minden faluban van egypár tagja. Ugy látszik Soprony- és Nyitrától egész Szeged és H. M. Vásárhelyig van összeköttetése. Ez ideig több megyében mintegy 60 egység van közölők befogva.

— Az erdélyi románok küldöttségét Bécsben m. hó 27-én fogadta el a császár. E szerint tehát ők onnan várják jövőjüket.

Vegyes hírek.

— A „P. L.“ Bécsből július 1-jén e távirati sürgőnyt kapta: A felirat forma-hibák miatt nem fogadtatott el; minden képviselő, lord Bloomfielddel élükön, agított annak elfogadásá ellen. A provisoriumot illető ajálat is tegnap megbukott, s a leküldendő intő-leirat fogadtatott el. Ha az országgyűlés Deák eredeti feliratát küldi fel, így az elfogadtatik, s a tárgyalás megkezdetik.

— A hivatalos bécsi lapban olvassuk: Herceg Lichtenstein Ferenc, a lovasság tábornoka átveszi a lovasság-tábornoki felügyeletet, székhelye: Bécs; gróf Coronini Cronberg János tábornok leendő parancsnokló tábornok Magyarhonban; Ruckstuhl Antal nyugdíjas altábornagy várparancsnok Komáromban; Jungbauer Ferenc vezér-őrnagy várparancsnok Péterváradon.

— Kölni lapok szerint Kossuth és Türr hosszasan értekezletet tartottak m. hó 19-én Turinban az olasz belügyérrel. Milanóból pedig m. hó 23-ról azt írják, hogy 11 magyar emigrans érkezett oda Párisból Kossuthal, ki már harmadnapja, hogy ott időz. Hír szerint Garibaldi és Miraszlovszki is eljön.

— A „Perseveranza“ című milánói lap nagy figyelemmel kíséri a magyar országgyűlés és a bécsi birod. tanács tárgyalásait. Előre int az olaszokat, hogy a kitörendő magyar-osztrák háboru esetére készen legyenek.

— A Kossuth-bankjegyperben hozott ítélet szerint június 22-én a nyomdatulajdonosnak tanuk előtt össze kelle rombolnia a nyomáshoz használt lapokat. A bankjegyek hasonlóan tanuk jelenlétében meg fognak semmisíttetni. Kossuth az osztrák érzelmi felsőházhoz nem fogja perét föllebezni.

— Bukarestben június 23-án ülték meg évünnepét az 1848-iki mozgalomnak. Mintegy 40 ezerre menő nép gyűlt össze a Philarete mezőn. A banquette végeztével a jelenlévők egy kérvényt írtak alá, melyben a fejedelemségek unióját kérik Kuza herceg souverainitása alatt, és újabb választási törvényt.

— Garibaldi fölfegyverzési javaslatát az olasz képviselőház elfogadta. 220 zászlóalj fog alakulni, s az összes nemzetőrség száma 140,000 főre megy.

— Odessából június 15-én kelt hírek szerint az orosz parasztság mozgalma a birtokosok iránt nyugtalanító; a földbirtokosoknak csapatok adattak rendelkezésükre.

— Mazzini — mint a lapok írják — ultimatumot intézett volna Viétor Emanuelhez, hadd tudja meg, vajjon hajlandó e a király elfogadni Franciaországnak Romát és Velencét illető lealázó föltételeit. Ezen esetben a királyt árulónak nyilvánítaná és az olasz népet fegyverre szólítaná.

— Az új török szultán Abdul-Azis, mint a lapokban olvassuk, Anglia kegyence, míg Franciaország a meghalt szultán legidősb fiát, Murat-ot szeretné a trónon.

— Jósika Miklós külföldön élő hazánkfia kijelenti, hogy a brüsseli „Indépendance“ pesti levelezési- és Magyarhonot illető közleményeire semmi befolyása sincs.

— Velencében József főherceg Nestre mellett kocsijával az árokba esett. Udvarmestere és segéde vele voltak. Komoly baj nem történt.

— Bécsi lapok szerint a pesti új angol-megbízott — Price őrnagy — már elindult Magyarországra.

— A velencei laktanyák egyikéből éjjel több löfegyvert loptak el anélkül, hogy eddig kitudhaták volna, mi módon jutottak e veszélyes tárgyak birtokába.

TÁRCA.

Egy Garibaldi-önkéntes kalandjai.

(Franciaából.)

I.

Május hóban volt, midőn Párist oda hagyám, hogy Genuába menjek magamat az önkéntesek közé besoroztatni, kik Garibaldi zászlói alá gyülekeztek. Ezen nagy ember ragyogó tehetségei reám valóságos igézzel hatottak, s egyedül csak azt

sajnáltam, hogy nem vehettem részt azon első expedícióban, mely e jeles főnök vezérlete alatt Marsalában kikötött.

Több igen okos és igen higgadt egyén azt állítá felőlem, hogy esztelen valék. Én nem mondtam ellent s mentem az indóházba, hogy Marsaille-be egy esztelenségi jegyet váltsak. A vasuti hivatalnokoknak azon jó tulajdonuk van, hogy ők eszelőseknek s bölcseseknek különbség nélkül osztogatják a jegyeket. Egy negyedórával később a gyorsvonat teljes gőzerővel szállita tovább.

A véletlennek néha kedve telik a legsajátszerűbb találkozásokban. Atellenemben egy harminc éves ember ült, körülötte fiatal neje és két éves

gyermeke valának. A társalgás kifejlett köztünk, s szomszédomtól megtudám, hogy Romába megy Lamoricière rendelkezésére. Ez egy finom ember vala igen szép testalkattal. Én kötelességemnek tartám, minden félreértés kikürtülésére, megmondani, hogy Garibaldi csapataihoz megyek. Mi tehát két ellentétes sarkon találók magunkat.

Szomszédom erre egy meglepetési mozdulatot tett, s élesen pillantott reám.

— Ah uram, — mondá átható hangon — ily elhatározás az ön korában! Mert ön legfőlebb husz éves lehet....

— Az igaz.

— De ha önnel valami szerencsétlenség tör-

ténik, mit mond családja? Mily fájdalom lenne ez anyjának! Ah uram, gondolhatott ön ezekre borzadály nélkül?

E szavak eszembe juttaták azon emberről példabeszédet, ki más szemében meglátja a szálkát, a magáéban pedig a gerendát sem veszi észre. Igaz, én egy élőcsalád tagja valék, de sem nőm, sem gyermekem nem volt, kiknek életemre szükségük volna, de az illem nem engedé meg, hogy fenszóval tegyem meg ez észrevételt, s felelet helyett szememet a római önkényes fiatal nejeire fordítam, kinek arcán keserű szomorúság vala kifejezve.

Az én emberem észrevéve e néma beszédet, s ajkára harapva elhallgatott. Pár pernyi szünet állott be; ezután kezét felém nyújtván:

— Se baj, — kezdé meg a szót — ön derék fiatal ember; szorítsa meg e kezét, s jó barátokként váljunk el. De ha Olaszhon valamelyik csatasíkján találkozandunk, ami megtörténhetik, fogunk-e egymásra löni?

Nem tudom, mit feleltem neki, de a társalgás tért változtatott, s többé szó sem volt sem Lamoricière-ről, sem Garibaldiról egész Marseille-ig, hol elváltunk egymástól, kicserélvén ünnepélyesen látjegyeinket.

Később értesültem, hogy ezen utitársam Castelfidardánál elesett.

Marseille-ben sok bajomba került, mig látta-mozták utleulemet. Végre három napi várakozás és unalom után felülbentem a Medea gőzösre. Az idő igen kedvező vala, mert kettős erővel mehettünk, vitorláinkat dagasztá a kedvező szél, s a gőz segíté a külelemet; éjfélre már Nizza átellenében voltunk. A lég tiszta vala, a teljes hold ragyogó fényt terjeszte a habok végtelenségén, melyek hajónk oldalán megtörtek ezüst tájékban. Oly közel jártunk a parthoz, hogy kivehetők szemekkel a fényt, mely a parton szerte szikrázott. Itt bizonyosan szegény halászkok bárkái valának, a szó zaja a haboktól hordva eljutott közönként füleinkhez. A karfához támaszkodva, megindulva szemlélem e nagyszerű jelenetet, reagondolva, hogy ezen jelenleg már francia földön született Garibaldi. De a fények csakhamar kialudtak a távolban, minden zaj elhalt, s mi visszaesénk a sik tenger főséges elszigeteltségébe.

A következő napon megérkeztünk Genuába.

A tengerről látva — Genua pompás körrajzot nyújt palotáival, melyek gazdag zöld tér közepett félkör alakban emelkednek ki. Közlebb jöve, ezen első benyomás sokat veszt. Megérkeztünk az egész város rendkívüli izgatottságban volt: épen akkor érkezett meg a Calatimi mellett nyert győ-

zelem hire, s már Palermo elesteről is beszéltek; minden ajkon Garibaldi neve vala, felőle miként Istenről beszélének, s minden olasznak, kikkel találkoztam — férfi- úgy mint nőnek — arcán lelkesültség lángolt. Siettem magamat a toborzó biztómánynál bejelenteni.

Számlálhatlan tömeg ostromlá az ajtót. Szakadatlan jövés-menés vala itt ki s be; nagy nehezen áthatolva e tömegben, bebocsájtást nyertem a szállítási hajók főnökéhez, ki a szardínia tengerészetnél corvet-parancsnok vala, neve Baldiserotti, s jelenleg e fontos állomásra lőn kiválasztva.

Egy asztalnál állva találtam őt, szemei Sici-liának előtte kiterített térképét vizsgálák. Igen szívélyesen fogadott, s kérdezősködött, mit gondolkodnak Frankonban az olasz mozgalomról, különösen Garibaldiról. Látván a rendkívüli figyelmet, melylyel szavaimat kísérelte, mutatta ezáltal, mily fontos-ságot tulajdonít ő a francia nép véleményének, bennem a nemzeti büszkeség legélénkebb érzelme ébredt föl. Félórai társalgás után Baldiserotti megszorítá kezemet s titkárához küldte, ki egy felszállási jegyet kézbesített az Utile hajóra tengerész-őr ranggal.

Az Utile-nek még az éjjel el kell vala mennie. Fölkeresém B.... Lajos barátomat, ki előttem pár nappal hamarabb érkezett meg, s kinek a legelső szállítással el kell vala mennie. Bejártuk ketten karonfogva Genua szűk utcáit, mely pénzben szegény, de gazdag lelkesedés- és reményben. Hogyan töltött időket etutazásunkig? B.... eszes és fellengős fiatal ember vala, s kinek fő mulat-sága volt egyre okoskodni minden tárgyról. Elbeszélé Genua történetét, melyről talán nem is olvastott soha, megmagyarázá a genuai és florenci építészeti közti különbséget, mely utóbbi városban még nem is volt: s ezeket a legkézzelfoghatóbb ellenmondásokkal fűszerezte.

A hőség tikkasztó vala, a tengertől alig voltunk pár lépésnyire. Indítványoztam, menjünk fürdeni, nem is gondolva a következményre, mely e fördésből eredend kettőnkre.

Félóra mulva már a középtenger hullámaiban voltunk. Mialatt mi a habokkal hanyattuk magunkat, egy istálló-szolga jött két pompás angol lóval a tengerhez. E két nemes állat a sós léget tárt orral szíva be, s ágaskodott a habok zajára a legfestőibb alakban.

— Ezek bizonyára tengeri lovak, — mondá B...., csudálva szemlélvén őket, — csak rájuk kell nézni, hogy lássa az ember a szárazföldi közönséges lovak s ezek között a különbséget. — Ezután az inashoz közeledett, ki nagy zavarban volt bokros lovai miatt.

— Várjon csak, — mondá neki — mindjárt meg fogja látni mint kell a tengeri lovakkal bánni.

Azonnal, nem is várva az inas feleletére, fölveté magát a legbokrosabbikra.

— Nézd csak barátom, — kiálta felém — így nézhetett ki Neptunus; csak a három-águ kor-mánybot biányzik.

De a megrémült állat hortyogott, ágaskodott, s dühösen védé magát. Egyszerre két hátulsó lábán megfordul, kiszökkel a vízből, s nyargal sebesen a szántóföldekre, magával ragadván rozslajrt lovagját.

Ami ez állapotot még válságosabbá tevé, az vala, hogy a lovag a legegyszerűbb fürdői öltönyben volt.

Erre én is kisiettem a vízből, s perc alatt fel valék öltözve. Az inas jött velem.

— Oh! — mondá ez egész nyugalommal s valódi angol kiejtéssel — megtaláljuk mi őt nem sokára, a ló visszament istállójába. De mit fog mondani a milord? mit a milady, midőn a szegény Szellőt ezen oly pörén öltözött urral látandják megérkezni?

A Szellő (mert ez vala neve a lónak) teljesen el is tűnt. Mi siettetük lépteinket, s megérkeznék a milord mezei lakára épen azon percben, midőn a földről fölemelék szerencsétlen barátomat, kit lova leterített egy tövises sűrű bokorba az ajtó előtt.

B.... elájulva s véresen feküdt. Mig az első ápolást megtevék neki, azalatt elbeszéltem a lordnak a különös jelenetet, mentegtevén barátomat a véletlen körülménnyel. A milord, tudva, hogy Garibaldi-önkéntesek vagyunk, legvendégszeretőbb rendelkezéseket tőn. Orvosért küldött, aki biztosita bennünket, hogy csak bördörzsölődés történt, nincs semmi veszély. Ily körülmények közt nem hagyhatam őt el, s az éjet ágyánál töltöttem, s ez volt az oka, hogy a kellő időre az Utile-n helyemet nem foglalhattam el.

Pár nap mulva birét vettük, hogy a nápolyiak elfogák e gőzöst.

Ime az események mily csodás láncolatban vannak!

Nyilt posta.

— Cs... P...nek Makón. A beküldött „Nyilatkozat“ a „Nyiltér“be jöhet csak; azért kérjük ez esetben szándékát felünk minélelőbb tudatni.

— M.... B...nek H.-M.-Vásárhelyen. Küldeménye végett egy kissé utána kell néznünk, hol és mikor közöltetett az eleje.

ÜZLETI HIRNÖK.

(Sz.) Szeged, július 2-ikán 1861. A bécsi gabona-börze utósó tudósításai 20000 mérő buzakelét mellett ismét áresőkkenésről értesítnek, s pedig 20—25 krral mérőnkint; sőt még olcsóbb ár is várható, mert az igen kedvező idő-járás gazdag aratást ígér s pedig a legjobb minőségben. Az aratás szelvényében megkezdett, de az esős idő miatt még itt-ott késni fog néhol.

A repce- és olajtudósítások következtében, minthogy a fentemlítették képest az ár igen magas volt, azért az 50—60 krral alább szállott, s köble csak 13 frtjával kel.

A váci vásárról a gyapjuizletre nézve igen kedvezőtlen tudósítások érkeznek, s pár hét óta ez üzletben semmi sem jött létre.

Időjárásunk mult szombat óta esős; légmérséklet hűvös; a legnagyobb hő alig 16° R.

Üzleti terményárak: tisztabuza köble 9—9 frt 60 kr.; rozs 6 frt 40 kr.—7 frt; árpa 3 frt 60—80 kr.; zab 3 frt 20—80 kr.; köles 5 frt 50 kr.—6 frt 50 kr.; tengeri 4 frt 20—40 kr.

Szegedi piaci árak: Borsó mérő 6 frt. Lenese m. 6 frt. Paszuly 2 frt 40 kr. Köles 3 frt 60 kr. Burgonya 1 frt 30 kr.

Marhahus fontja 22 kr. Juhus 16 kr. Sertéshus 20 kr. Szalonna mázsája 31 frt — kr. Zsir iteje 44 kr. Lángliszt mázsája 13 frt 50 kr. Zsemlyelisz m. 8 frt 80 kr. Kenyérlisz iteje 7 kr. Kukoricalisz iteje 3 kr. Árpada 2 iteje 12 kr. Köleskása iteje 9 kr. Rizskása fontja 24 kr. Faolaj fontja 80 kr. Repeolaj 40 kr. Lenmagolaj 60 kr. Faggyu mázsája 40 frt — kr. Faggyuertya öntött fontja 40 kr. mártott 32 kr. Szappan fontja 48 kr. Kőröfia öle 16 ft — kr. Tölgyfa 12 frt — kr. Lágysa 7 ft — kr. Kőszén vékaja 44 ft. Széna m. u. j 1 frt — kr. Szalma m. 80 kr. Kender m. 21 kr. Len 40 frt.

Közlekedés.

Indulások a vasutakon.

Szegedről Pestre 1 óra 10 perkor d. u., 2 óra 50 perkor éjjel. — Temesvárra 1 ó. 40 p. délután, 10 óra 15 p. este. Temesvárról Szegedre 6 ó. 55 p. reggel, 11 ó. 25 p. éjjel. Pestről Bécsbe 9 óra 12 pkor reggel, 9 óra 20 p. este.

Érkezések a vasutakon.

Szegedről Temesvárra 6 ó. 35 p. este, 1 ó. 41 p. éjjel. Temesvárról, Szegedről Pestre 8 ó. 23 p. reggel, 8 ó. 27 p. e. Ceglédre Szegedre 1 óra 10 p. délután, 9 ó. 57 p. este. Pestről Ceglédre 8 óra 10 p. reggel, 6 óra 15 p. délután.

Bécsi pénzfolyam június 1-én.

5% metalliques 67.90; nemzeti kölcsön 79.50; bank-résvények 765.—; hitelintézeti részvények 172.90; ezüst-agio 137.—; londoni váltók 138 —; arany darabja 6.57.

Vizállás.

TISZA SZEGEDNÉL július 3-án 13' 6" 6"

Felelős szerkesztő: Szabó Mihály.

HIRDETÉSEK.

(157—3)

Hirdetés.

Szeged város tanácsa részéről közhírül tétetik, hogy alábbirt idő-kben következő városi javadalmak fognak nyílt árverésen 10% bánatpénz lefizetés mellett haszonbérbe adatni.

1-ször. Kövezetvám évi haszonbérlete, f. é. július 5-én d. u. 3 óraker.

2-ször. Accisjavadalom a városba kereskedésre behozni szokott szesz italaktól fizetendő díjaknak beszedése f. évi július 10-én d. u. 3 óraker

3-ször. Pecsénye-sütögetési jog, ugy a sertéshus-árlásnak piaci díj-szedése f. évi november 1-től 1862. október végeig, f. évi július 12-én délutáni 3 óraker.

4-ször. Mátéhidí vám, korcsmáltatás és ugyanott lévő épületek használat, f. é. július 13. d. u. 3 óraker.

5-ször. Élészázi (lacikonyhai) 14 boltnak haszonbérlete, f. é. július 15. délutáni 3 óraker.

6-ször. Madarásztoi csárda bormérsi joggal 104^{12/100} hold homokfölddel, f. évi jul. 16-án d. u. 3 óraker.

7-ször. Tüzi ölfák után szedendő díj évi haszonbérlete, f. évi július 16-án délutáni 4 óraker.

8-ször. Szina-telek és serház közti utcában ölfák kirakására szolgáló tér, f. é. július 17. d. u. 3 óraker.

9-ször. Új-szegedi bormérsi és helypénzszedési jeg, f. évi július 18. délutáni 3 óraker.

10-ször. Tápei uri jogok általánban évi haszonbérlete, f. évi július 18-án délutáni 4 óraker.

11-ször. Kisteleki vendéglő, ital-mérsi joggal, f. évi július 19-én délutáni 3 óraker.

Ezekre vonatkozó föltételek az alkamarási hivatalban bármikor megtekinthetők.

Mely árverésekre a bérleni kívánók illendően meghivatnak.

Szeged, 1861. június 24-én.

Osztróvszky József, polgármester.

(160—3)

Haszonbérlet.

Szentes város tulajdonát képező serház, serfőzési joggal s minden hozzátartozó épületekkel, a közvetlenül mellette lévő mintegy 40 hold szántó-, 22 hold legelőfölddel, 6 egymástáni évre árverés útján haszonbérbe fog adatni.

Az árverés f. évi július 22-én a városháznál tartatik meg, hová a vállalkozók 600 o. é. frt bánatpénzzel meghivatnak.

Ugyanekkor szinte a város tulajdona, ugynevezett „Hékédi major“ 40 hold szántófölddel egy évre haszonbérbe lesz adandó.

Szentes, június 24-én 1861.

Orosz Miklós, polgármester.

(166—2)

Ház-eladás.

Aluljegyzett felsővárosban a Dugonics-utcában fekvő 1138-ik szám alatti házat (körülbelül 200 négyszög tértőlnyi telek) szabadkézből eladni szándékozik, mi iránt vele bármikor értekezhetni ugyanott.

Posgay Mihály.

(159—3)

Hirdetmény.

Dobó Mátyásnak alsóváros részen Szűts Ferenc és Rácz Pál szomszéd-ságában lévő cserépegetője egy ke-mencével és tüzelővel o. é. 200 fitra becsülve, valamint 23,000 drb égett jó cserépszindelye, melynek ezre 8 ujfrt, — f. é. július hó 6-án reggeli 9 óraker mint második árverésen, a városháznál a legtöbbet ígérőknek végrehajtás útján eladni fognak, mire a venni szándékozik ezennel meghivatnak. Szeged, jun. 25. 1861.

(162—3)

Iroda-váltóztatás.

Alulirt irodámat a buzatérre a „fehér kereszt“ földszint jobbra tettem át.

Szegeden, június 23-án 1861.

Paraicz Iván, ügyvéd.

(164—2)

A magyar ált. biztosító-társaság

t. részvényesei értesítetnek, hogy mult évi osztalékaikat

egy egész részvény után 46 frtjával

„ fel „ „ 23 „

szelvényeik átadása mellett a helybeli főügy-nökségnél július 1-ső napjától felvehetik.

(153—3)

Butor-eladás.

A sz.-háromság-utcában Geiszler-házban: egy házi-zuhanyfürdő-készlet takarékos tüzhely, különféle szoba-butork és konyha-eszközök szabad kézből eladandók; bővebben lehet értekezni ugyanott a tulajdonosnóval.